

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ІЗМАЇЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: організація та управління

1. Основна інформація про дисципліну:

Тип дисципліни:	обов'язкова	Форма навчання:	заочна
Освітній ступінь:	бакалавр		
Галузь знань:	07 Управління та адміністрування		
Спеціальність:	073 Менеджмент		
Освітня програма:	Менеджмент: бізнес-адміністрування		
Рік навчання:	4	Семестр:	7
Кількість кредитів (годин):	3 (90 год.: 4 - лекції; 4 - семінарські; 82 - самостійна робота)		
Мова викладання:	українська		

2. Інформація про викладача:

ПІБ: Сорока Лариса Миколаївна

Науковий ступінь, вчене звання, посада: кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Кафедра: кафедра управління підприємницькою та туристичною діяльністю

Робочий e-mail: soroka@idguonline.net

Години консультацій на кафедрі: п'ятниця, 14.40-16.00

3. Опис та мета дисципліни

Дисципліна «Зовнішньоекономічна діяльність» є обов'язковим компонентом підготовки здобувачів вищої освіти ступеня «бакалавр» зі спеціальності 073 Менеджмент освітньо-професійної програми Менеджмент: бізнес-адміністрування та спрямована на формування і розвиток загальних та спеціальних (фахових) компетентностей у відповідності до державного стандарту підготовки бакалавра 073 Менеджмент.

На сьогоднішній день зовнішньоекономічна діяльність є одним з найважливіших напрямків розвитку економіки. Завдяки їй забезпечується потреби різних країн в невиспичаючих ресурсах: сировині, паливі, енергоносіях, фінансових та трудових ресурсах. Разом з тим зовнішньоекономічна діяльність є суттєвим джерелом надходження коштів до державного бюджету. Це обумовлює зростаючий попит на фахівців у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні держави, регіону та підприємства.

Предмет вивчення навчальної дисципліни є теоретичні та практичні засади зовнішньоекономічної діяльності.

Мета навчальної дисципліни: надання здобувачам вищої освіти широких теоретичних, практичних знань і вмінь у сфері управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємств; набуття системних знань і навичок щодо забезпечення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності.

Передумови для вивчення дисципліни – засвоєння наступних навчальних дисциплін: «Аналіз господарської діяльності», «Мікроекономіка та макроекономіка»,

«Операційний менеджмент», «Стратегічне управління», «Економіка підприємства», «Правове забезпечення управлінської діяльності» та ін.

Міждисциплінарні зв'язки. Деякі теми предмету тісно пов'язані з такими предметами як: «Економіка, організація і адміністрування інноваційної діяльності», «Основи логістики», «Управління активами та інвестиційним портфелем», «Фінанси, податки та податкова система».

4. Результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів компетентностей та програмних результатів навчання відповідно до освітньо-професійної програми: «Економіка та управління підприємствами. Менеджмент проєктів і консалтинг», державного стандарту підготовки магістрів зі спеціальності 073 Менеджмент: бізнес-адміністрування:

ПРН 3 – демонструвати знання теорій, методів і функцій менеджменту, сучасних концепцій лідерства.

ПРН 4 – демонструвати навички виявлення проблем та обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 5 – описувати зміст функціональних сфер діяльності організації.

ПРН 6 – виявляти навички пошуку, збирання та аналізу інформації, розрахунку показників для обґрунтування управлінських рішень.

ПРН 8 – застосовувати методи менеджменту для забезпечення ефективності діяльності організації.

ПРН 11 – демонструвати навички аналізу ситуації та здійснення комунікації у різних сферах діяльності організації.

ПРН 15 – демонструвати здатність діяти соціально відповідально та громадсько свідомо на основі етичних міркувань (мотивів), повагу до різноманітності та міжкультурності.

ПРН 16 – демонструвати навички самостійної роботи, гнучкого мислення, відкритості до нових знань, бути критичним і самокритичним.

ПРН 18 – виконувати практичні завдання у сфері управління бізнес-організаціями на регіональному та міжнародному рівнях.

ПРН 19 – вміти визначати ризики недосягнення управлінських цілей бізнесу, недостовірності звітності, недотримання законодавства, збереження й використання його ресурсів.

5. Структура дисципліни

Тема № 1. Загальна характеристика зовнішньоекономічної діяльності.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (2 год.): 1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, принципи, основні суб'єкти та види. 2. Основні функції та практичне значення зовнішньоекономічної діяльності. 3. Моделі зовнішньоекономічної діяльності. 4. Право суб'єктів господарювання на здійснення ЗЕД.	1. Дунська А.Р., Кузнецова К.О. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності підприємств: навч. посіб. Київ: КПП ім. І. Сікорського. 2022. 181 с. https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/50100/1/ManagD_2022_konspekt.pdf 2. Шапоренко О.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства: навч. посіб. Денисенко М.П., Панченко В.А., Шапоренко О.І., Федорак В.І. Київ: Кондор. 2020. 435 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/17088/2/UZDP_NP_2020.pdf

	<p>3. Гребельник О.П. Основи зовнішньоекономічної діяльності: підручник. 5-те вид., перероб. та допов. Ірпінь: Університет ДФС України, 2019. 410 с.</p>
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, принципи, основні суб'єкти та види. 2. Основні функції та практичне значення зовнішньоекономічної діяльності. 3. Моделі зовнішньоекономічної діяльності. 4. Право суб'єктів господарювання на здійснення ЗЕД. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб. до проведення практичних занять для студ. / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А. Р. Дунська, Г. П. Жалдак. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 95 с. 2. Легостаєва О.О., Кондратенко Н.Д. Тенденції розвитку зовнішньоекономічної діяльності підприємств України. <i>Науковий погляд: економіка та управління</i>. № 2 (68). 2020. С. 28-32. URL: http://biblio.umsf.dp.ua/jspui/bitstream/123456789/3974/1/5%20Легостаєва%20О.О..pdf 3. Подцерковний О.П. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч.-метод. посіб. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 166 с.
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготуйте відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Вплив системи зовнішньоекономічної діяльності на економіку країни. - Основні риси сучасної зовнішньоекономічної діяльності. <p>(Виконати в зошиті та представити на семінарському занятті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1 стор. тексту)</p> <p>2. Викладіть етимологію терміну «зовнішньоекономічна діяльність». Вимоги: не менш ніж 5 визначень; наявність посилання на джерела. (Виконати в зошиті та представити на семінарському занятті; вміти аналізувати визначення).</p> <p>3. Виконайте тестові завдання.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гобела В. В. Управління зовнішньоекономічною діяльністю & Management of Foreign Economic Activity: навч. посіб. Львів: ЛьвДУВС. 2021. 244 с. 2. Зовнішньоекономічна діяльність підприємства: конспект лекцій / Величко К.Ю., Кот О.В., Печенка О.І., Носач Л.Л, 2020. URL: http://elib.hduht.edu.ua/jspui/handle/123456789/2671 3. Боднарчук О. І. Поняття «зовнішньоекономічна діяльність» та етапи її розвитку в Україні. <i>Юридичний науковий електронний журнал</i>. 2019. № 1. С.83-86. URL: http://www.lsej.org.ua/index.php/arkhiv-nomeriv. 4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959-ХІІ від 07.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text 5. Кононов І. І. Сутність зовнішньоекономічної діяльності як об'єкта облікового моделювання. <i>Бізнес Інформ</i>. 2020. №5. С. 79–86. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-79-86

Тема № 2. Рівні організаційного управління зовнішньоекономічною діяльністю.

Лекція (- год.):	
------------------	--

Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Семінарське заняття (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Завдання для самостійної роботи: 1. Розгляньте питання: - Сутність управління зовнішньоекономічною діяльністю. - Методи та види управління зовнішньоекономічною діяльністю. - Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні. - Рівні процесу управління ЗЕД. - Організація управління зовнішньоекономічною діяльністю на підприємствах. 2. Підготуйте відповіді на питання: - Державні органи управління зовнішньоекономічною діяльністю. - Регіональні органи управління зовнішньоекономічною діяльністю. - Недержавні органи управління зовнішньоекономічною діяльністю. - Світова практика управління зовнішньоекономічною діяльністю. Головні світові організації, які регулюють та контролюють зовнішньоекономічну діяльність. - Правові режими здійснення зовнішньоекономічної діяльності. (Виконати в зошиті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1 стор. тексту) 2. Опрацювання законодавчої бази України щодо регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.	1. Михайлова Л.І., Данько Ю.І., Турчина С.Г, Данілова І.С. Міжнародний бізнес: навч.посібник. Суми: Університетська книга. 2018. 282 с. 2. Шапоренко О.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навч. посіб. Денисенко М.П., Панченко В.А., Шапоренко О.І., Федорак В.І. Київ: Кондор. 2020. 435 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/17088/2/UZDP_NP_2020.pdf 3. Фінанси зовнішньоекономічної діяльності: навчальний посібник / за заг. ред. Н. С. Ситник. Львів: Апріорі. 2019. 460 с. 4. Дятлова В.В, Положенцева К.В. Зовнішньоекономічна діяльність України: регіональні особливості, тенденції та напрями розвитку. <i>Вісник економічної науки України</i> . 2020. № 1 (38). С. 73-78. 5. Кононов І. І. Сутність зовнішньоекономічної діяльності як об'єкта облікового моделювання. <i>Бізнес Інформ</i> . 2020. №5. С. 79–86. https://doi.org/10.32983/2222-4459-2020-5-79-86 5. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959-ХІІ від 07.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text 6. Подцерковний О.П. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч.-метод. посіб. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 166 с.

Тема № 3. Механізм регулювання зовнішньоекономічною діяльністю.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
Лекція (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	
Семінарське заняття (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни	

<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>3. Розгляньте питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. – Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. – Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності. <p>4. Підготуйте відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Економічні наслідки введення мита. - Приховані види торгівельних обмежень: технічні бар'єри, внутрішні податки та збори, державні закупівлі. - Сутність демпінгу та його види. - Субсидії, як метод регулювання зовнішньоекономічної діяльності. <p>(Виконати в зошиті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 2 стор. тексту).</p> <p>3. Виконайте тестові завдання.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Михайлова Л.І., Данько Ю.І., Турчина С.Г, Данілова І.С. Міжнародний бізнес: навч. посіб. Суми: Університетська книга. 2018. 282 с. 2. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. 6-те вид., перероб. та доп. / за ред. Козака Ю. Г Київ: Центр учбової літератури. 2019. 292 с. 3. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб. до проведення практичних занять для студ. / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А. Р. Дунська, Г. П. Жалдак. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 95 с. 4. Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» № 959-ХІІ від 07.01.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/959-12#Text 5. Закон України «Про валюту і валютні операції» № 2473-VIII від 28.04.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2473-19#Text 6. Закон України «Про Митний тариф» № 674-ІХ від 06.04.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/674-20#Text
--	---

Тема № 4. Захист прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Розглянути питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Учасники захисту прав українських суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності. – Захист прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності від дискримінаційних та недружніх дій іноземних держав, економічних угруповань. – Захист прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності від недобросовісної конкуренції та зростаючого імпорту. <p>2. Підготувати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Процедура захисту прав суб'єктів 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Подцерковний О.П. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч.-метод. посіб. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 166 с. 2. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб./ Михайлова Л. І., Дашутіна Л. О., Могильна Л. М. та ін. / за ред. д.е.н., проф. Л.І. Михайлової. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 252 с. 3. Закон України «Про застосування спеціальних заходів щодо імпорту в Україну» № 332-XIV від 13.02.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-14#Text

<p>зовнішньоекономічної діяльності.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Заходи, які приймають у відповідь на недружні або дискримінаційні дії з боку іноземних держав або економічних угруповань. – Сутність заходів, які вживає держава для захисту національних виробників від зростаючого експорту. <p>(Виконати в зошиті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1 стор. тексту)</p> <p>3. Викладіть етимологію економічних категорій «нормальна вартість», «експортна ціна», «демпінгова маржа». Вимоги: не менш ніж 5 визначень по кожному терміну; наявність посилання на джерела. (Виконати в зошиті та представити на семінарському занятті; вмiти аналізувати визначення).</p> <p>4. Анотування закону України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 13.02.2020. № 330-XIV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text</p> <p>Додаткові вимоги: 100-250 слів, усне опитування щодо знання змісту закону.</p>	<p>4. Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» № 330-XIV від 13.02.2020. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/330-14#Text</p> <p>5. Про захист економічної конкуренції: Закон України від 11.01.2001. № 2210-III. <i>Відомості Верховної Ради України</i>. 2001. № 12, ст. 64. Дата оновлення: 23.09.2021. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2210-14#Text</p> <p>6. Шпомер А. І. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Чернігів: ЧНТУ. 2019. 255 с.</p>
---	--

Тема № 5. Базові організаційно-правові умови здійснення зовнішньоекономічної діяльності підприємств.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Розглянути питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Фактори впливу на зовнішньоекономічну діяльність вітчизняних підприємств. – Застосування режиму сприяння при здійсненні зовнішньоекономічних операцій національними суб'єктами господарювання. – Відповідальність підприємств за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності. <p>2. Підготуйте відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Основні причини, які спонукають підприємства займатися зовнішньоекономічною діяльністю. 	<p>1. Зовнішньоекономічна діяльність України в системі глобальних конкурентних відносин: агропродовольчий вимір: монографія / О. І. Павлов, В. А. Самофатова, Т. А. Кулаковська та ін.; за ред. О. І. Павлова. Одеса: Астропринт, 2019. 272 с.</p> <p>2. Зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. 6-те вид., перероб. та доп. / за ред. Козака Ю. Г Київ. Центр учбової літератури. 2019. 292 с.</p> <p>3. Подцерковний О.П. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч.-метод. посіб. Одеса: НУ «ОЮА», 2021. 166 с.</p> <p>4. Правове регулювання</p>

<ul style="list-style-type: none"> – Фактори, які позитивно і негативно впливають на здійснення зовнішньоекономічної діяльності національними підприємствами. – Особливості організації зовнішньоекономічної діяльності закордоном. <p>(Виконати в зошиті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1 стор. тексту).</p>	<p>зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. / Г. О. Анцелевич, В. О. Голубєва, Т. В. Злуніцина та ін; За заг. ред. О. Х. Юлдашева. 5-те вид. доп. і перероб. Київ: МАУП, 2018. 272 с.</p> <p>5. Шпомер А. І. Правове регулювання зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб. Чернігів: ЧНТУ. 2019. 255 с.</p>
--	--

Тема № 6. Митне оформлення експортних та імпорتنних операцій.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Розглянути питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Сутність митного контролю. – Визначення митної вартості товарів. – Визначення країни походження товару. – Порядок митного оформлення товарів та транспортних засобів. <p>2. Підготувати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Охарактеризуйте етапи основного митного оформлення товарів. – Опишіть один з методів визначення митної вартості товарів. – Опишіть характерні риси вантажної митної декларації. <p>(Виконати в зошиті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1 стор. тексту).</p> <p>3. Виконайте тестові завдання.</p>	<p>1. Зінчук Т.О. Міжнародні економічні відносини та зовнішньоекономічна діяльність: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури. 2018. 512 с.</p> <p>2. Шапоренко О.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навч. посіб. Денисенко М.П., Панченко В.А., Шапоренко О.І., Федорак В.І. Київ: Кондор. 2020. 435 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/17088/2/UZDP_NP_2020.pdf</p> <p>3. Зовнішньоекономічна діяльність: підприємство-регіон: навч. посіб. 6-те вид., перероб. та доп. / за ред. Ю. Г. Козака. Київ: Центр учбової літератури, 2016. 290 с.</p> <p>4. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Зовнішньоекономічна діяльність-3 : навч. посібн. / за ред. д.е.н., проф. І. І. Дахна. Київ: Центр учбової літератури, 2018. 356 с.</p> <p>5. Incoterms 2020. International Chamber of Commerce (ICC). URL: https://iccwbo.org/resources-for-business/incoterms-rules/incoterms-2020/.</p>

Тема № 7. Транспортне забезпечення зовнішньоекономічних угод.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	

<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготувати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту. – Критерії вибору виду транспорту для здійснення міжнародних перевезень. – Сутність та регулювання міжнародних перевезень. – Організація міжнародних перевезень. – Базисні умови поставки товарів. <p>(Виконати в зошиті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1 стор. тексту)</p> <p>2. Розглянути кейси.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Яновицька А. В. Договір міжнародного перевезення вантажів автомобільним транспортом: монографія. Львів: Растр-7. 2019. 180 с. 2. Михайлова Л.І., Данько Ю.І., Турчіна С.Г., Данілова І.С. Міжнародний бізнес: навч. посіб. Суми: Університетська книга. 2018. 282 с. 3. Марченко В.М., Шутюк В.В. Логістика: підручник. Київ: Арттек, 2018. 312 с. URL: https://ela.kpi.ua/bitstream/123456789/36003/1/Logistyka_Marchenko.pdf 4. Федорова В.О., Блага В.В. Логістика: навч. посіб. Харків: ФОП Бровін О.В., 2019. 153 с. 5. Менеджмент: навч. посіб. / Н.С. Краснокутська, О.М. Нащекіна, О.В. Замула та ін. Харків : Мадрид. 2019. 231 с.
---	---

Тема № 8. Страхування у зовнішньоекономічній діяльності.

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Семінарське заняття (- год.): Не передбачено у робочій програмі навчальної дисципліни</p>	
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Розглянути питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Сутність страхування у зовнішньоекономічній діяльності. – Особливості страхування при зовнішньоторговельній моделі зовнішньоекономічної діяльності підприємства. – Особливості страхування при виробничо-інвестиційній моделі зовнішньоекономічної діяльності підприємства. – Перестраховання ризиків у зовнішньоекономічній діяльності підприємства. <p>2. Підготувати відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> – Переваги та недоліки страхування ризиків при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності. – Сутність «страхування карго». – Як працює механізм перестраховання у зовнішньоекономічній діяльності? <p>(Виконати в зошиті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1 стор. тексту).</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шапоренко О.І. Управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства : навч. посіб. Денисенко М.П., Панченко В.А., Шапоренко О.І., Федорак В.І. Київ: Кондор. 2020. 435 с. URL: https://er.knutd.edu.ua/bitstream/123456789/17088/2/UZDP_NP_2020.pdf 2. Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб./ Михайлова Л. І., Дашутіна Л. О., Могильна Л. М. та ін. / за ред. д.е.н., проф. Л.І. Михайлової. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 252 с. 3. Страхування: підручник, 2-ге вид, виправ. й допов. Київ: Каравела, 2019. 512 с. URL: https://econom.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/2018/02/Plysa-V.Y.-Strakhuvannia.-Pidruchnyk.-Kyiv-Karavela.-2019.-512s..pdf

3. Виконайте тестові завдання.**Тема № 9. Оцінювання ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємств**

Перелік питань/завдань, що виносяться на обговорення/опрацювання	Рекомендовані джерела, допоміжні матеріали та ресурси
<p>Лекція (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність ефективності зовнішньоекономічних операцій. Економічна ефективність зовнішньоекономічних угод. 	<ol style="list-style-type: none"> Менеджмент зовнішньоекономічної діяльності: навч. посіб./ Михайлова Л. І., Дашутіна Л. О., Могильна Л. М. та ін. / за ред. д.е.н., проф. Л.І. Михайлової. Київ: «Центр учбової літератури», 2019. 252 с. Операційний менеджмент: навч. посіб. / І.А. Маркіна, О.М. Помаз, Ю.В. Помаз / за ред. І.А. Маркіної. Полтава: ПДАА, 2018. 224 с. URL: http://dspace.pdaa.edu.ua:8080/bitstream/123456789/6935/1/Навчальний%20посібник%202019.pdf
<p>Семінарське заняття (2 год.):</p> <ol style="list-style-type: none"> Сутність ефективності зовнішньоекономічних операцій. Економічна ефективність зовнішньоекономічних угод. Основні показники ефективності зовнішньоекономічних операцій: сутність та порядок розрахунку. Зарубіжний досвід оцінки ефективності зовнішньоекономічних операцій. 	<ol style="list-style-type: none"> Коваленко Л.О., Голуб В.М., Абакуменко О.В., Маргасова В.Г. Фінансовий механізм зовнішньоекономічної діяльності. Київ: Центр навчальної літератури. 2019. 232 с. Васюк Т. В. Методи дослідження та визначення економічної ефективності зовнішньоекономічної діяльності суб'єктів господарювання. <i>Актуальні проблеми економіки</i>. 2020. № 3 (165). С. 131-136. Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб. до проведення практичних занять для студ. / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А. Р. Дунська, Г. П. Жалдак. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 95 с.
<p>Завдання для самостійної роботи:</p> <p>1. Підготуйте відповіді на питання:</p> <ul style="list-style-type: none"> Опишіть методику аналізу раціональності використання коштів при здійсненні експортно-імпорتنих операцій. Назвіть показники ефективності імпорту та фактори, які на них впливають. Чинники, які формують собівартість та загальну величину витрат з імпорتنих товарів. <p>(Виконати в зошиті та представити на семінарському занятті; додаткові вимоги: відсутність плагіату, відповідь на одне питання обсягом до 1 стор. тексту).</p> <p>2. Виконайте тестові завдання.</p>	<ol style="list-style-type: none"> Зовнішньоекономічна діяльність підприємств: навч. посіб. до проведення практичних занять для студ. / КПІ ім. Ігоря Сікорського; уклад.: А. Р. Дунська, Г. П. Жалдак. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2019. 95 с. Адлер О.О., Лесько О.Й. Аналіз господарської діяльності: навч. посіб. Вінниця: ВНТУ. 2019. 115 с. URL: http://pdf.lib.vntu.edu.ua/books/IRVC/Adler_2019_115.pdf Задорожня Т. М., Параниця Н. В., Шостак А. С. Економіко-математичні моделі оцінки ефективності зовнішньоекономічної діяльності. <i>Східна Європа: Економіка, бізнес та управління</i>. 2020. Вип. 2(25). С.430-435. URL: http://www.easterneurope-bm.in.ua/archives

Теми рефератів:

1. Зовнішньоекономічна діяльність вітчизняних підприємств: сутність, принципи здійснення та види.
2. Законодавче регулювання зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
3. Вплив зовнішньоекономічної діяльності на стан економіки країни.
4. Міжнародні принципи організації зовнішньоекономічної діяльності на прикладах світових держав.
5. Інтеграційні групування та їх вплив на зовнішньоекономічну діяльність.
6. Основні суб'єкти зовнішньоекономічної діяльності, її права та обов'язки.
7. Права іноземних суб'єктів господарювання на здійснення зовнішньоекономічної діяльності в Україні.
8. Режим найбільшого сприяння; його сутність та вплив на вітчизняні підприємства у контексті здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
9. Сутність та принципи національного режиму ведення зовнішньоекономічної діяльності.
10. Світовий досвід законодавчого регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
11. Характерні риси сучасної системи зовнішньоекономічної діяльності.
12. Роль ТНК у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
13. Правові режими здійснення зовнішньоекономічної діяльності для іноземних суб'єктів господарювання.
14. Управління зовнішньоекономічною діяльністю компанії: сутність та принципи.
15. Управління зовнішньоекономічною діяльністю країни: основні суб'єкти та їхні функції.
16. Управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні регіону: роль та функції органів місцевого управління.
17. Законодавча база з питань менеджменту зовнішньоекономічної діяльності на різних рівнях управління.
18. Роль недержавних організацій у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
19. Механізм регулювання зовнішньоекономічною діяльністю.
20. Сутність та види митно-тарифного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
21. Економічні наслідки введення мита.
22. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності: квотування, ліцензування, обмеження експорту.
23. Приховані види торговельних обмежень: технічні бар'єри, податки та збори, державні закупівлі.
24. Фінансові методи регулювання зовнішньоекономічної діяльності: демпінг та субсидії.
25. Сутність та суб'єкти валютного регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
26. Порядок здійснення операцій на міжбанківському валютному ринку України.
27. Валютний контроль: сутність та функції.
28. Порядок організації розрахунків в іноземній валюті.
29. Учасники захисту прав українських суб'єктів здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
30. Захист прав суб'єктів здійснення зовнішньоекономічної діяльності від дискримінаційних та недружніх дій іноземних держав, економічних угруповань.
31. Захист прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності від недобросовісної конкуренції.
32. Захист прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності проти зростаючого імпорту.
33. Фактори, які стимулюють активізацію зовнішньоекономічної діяльності на вітчизняних підприємствах.

34. Застосування на підприємствах режиму сприяння при здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
35. Організаційно-функціональна структура зовнішньоекономічної діяльності компанії: сутність та види.
36. Функціональна структура зовнішньоекономічної діяльності фірми : види та приклади вітчизняних підприємств.
37. Ліцензування експортно-імпортних операцій.
38. Відповідальність підприємств за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
39. Зовнішньоторговельна модель зовнішньоекономічної діяльності компанії.
40. Зовнішня торгівля товарами: сутність, види, процедура здійснення та основні суб'єкти.
41. Особливості зовнішньої торгівлі продукцією інтелектуальної праці.
42. Виробничо-інвестиційна модель зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
43. Сутність, види та процедура оформлення міжнародного лізингу.
44. Міжнародне виробниче кооперування: сутність, функції та види.
45. Роль спільних підприємств у здійсненні зовнішньоекономічної діяльності.
46. Сутність та структура зовнішньоекономічного договору: структура та процедура укладання.
47. Ресурсне забезпечення зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
48. Порядок реєстрації та обліку зовнішньоекономічного договору.
49. Митний контроль: сутність та функції, розрахунок митної вартості товару.
50. Митне оформлення товарів і транспортних засобів: основні етапи та документальне оформлення.
51. Сутність та регулювання міжнародних транспортних перевезень.
52. Базисні умови поставки товарів: зобов'язання контрагентів, основні терміни
53. Зарубіжний досвід управління зовнішньоекономічною діяльністю підприємства.
54. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту.
55. Сутність та особливості розрахунків у зовнішньоекономічній діяльності.
56. Валютно-фінансові умови зовнішньоторговельних договорів.
57. Роль та функції страхування у зовнішньоекономічній діяльності.
58. Поняття, предмет та завдання аналізу зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
59. Оцінка ефективності зовнішньоекономічної діяльності підприємства.
60. Розрахунок економічної ефективності зовнішньоекономічних угод: основні показники та порядок розрахунку.

Приклади тестових завдань:

1) Суб'єктами ЗЕД є:

- a) процеси обміну товарами і послугами;
- b) ділові підприємства;
- c) предмети культурної цінності;
- d) контракти.

2) Транзит це -:

- a) переміщення товарів, вироблених за межами даної країни по її території;
- b) переміщення товарів вироблених поза межами країни а також можливість реалізації в цій країні;
- c) переміщення та перероблення товарів (вироблених поза межами країни) у даній країні;
- d) продаж іноземним суб'єктам товарів, які були раніше імпортовані на територію України.

3) Критерієм якості менеджменту ЗЕД є:

- a) досягнення цілей щодо прибутковості організації;

- b) успіх щодо досягнення цілей;
- c) зменшення продуктивності зовнішньоекономічних операцій;
- d) врахування витрат ресурсів, а відтак ціна продуктивності праці.

4) Сукупність положень, які визначають статус товарів і транспортних засобів, що переміщуються через митний кордон:

- a. митний кодекс;
- b. митна декларація;
- c. митний режим.

5) Митне оформлення вантажів не використовується при наступному режимі:

- a. експорт;
- b. транзит;
- c. вільний склад;
- d. митний склад

6) Реекспорт товарів це - :

- a) продаж та вивіз за межі України товарів, які були раніше імпортовані на територію України;
- b) ввіз через границю раніше вивезеної за межі митної території продукції;
- c) переміщення та перероблення товарів (вироблених поза межами країни) у даній країні;
- d) купівля українськими суб'єктами ЗЕД із вивезенням, або без вивезення товарів.

7) Загальні принципи ЗЕД це - :

- a) велика кількість правил, яких дотримуються міжнародні організації;
- b) невелика кількість правил, яких дотримуються усі учасники операцій;
- c) загальновідомі істини, які використовують всі правові організації;
- d) об'єктивні закони міжнародної торгівлі.

8) ЗЕД здійснюється на підставі:

- a) Закону «Про зовнішньоекономічну діяльність»;
- b) Закону «Про порядок здійснення розрахунків в іноземній валюті»;
- c) Закону «Про іноземні інвестиції»;
- d) всіх перелічених Законів.

9) Набір товарів і послуг, які імпортуються на отриману від експорту валюту:

- a. експортний еквівалент;
- b. імпортний еквівалент;
- c. зовнішньоторгова квота.

10) Виділіть напрямки розвитку зовнішньоекономічних зв'язків України:

- a. метал;
- b. сільське господарство, метал, переробка сировини;
- c. сільське господарство, метал, переробка сировини, транспортна система;
- d. сільське господарство, метал, переробка сировини, нафтохімічна промисловість, важке машинобудування.

11) Об'єктами митного контролю є:

- a) товари, що переміщуються через кордон;
- b) товари, транспортні засоби і документи, що переміщуються через кордон;
- c) товари, транспортні засоби і документи, фізичні і юридичні особи, що переміщуються через кордон;

12) Митному огляду підлягають:

- a) багаж Президента України;
- b) багаж членів Уряду України;
- c) військові кораблі;
- d) транзитні товари.

13) Розрахунки ефективності ЗЕД ведуться у:

- a) національній валюті;
- b) іноземній валюті;

- c) національній та іноземній валюті;
- d) у вільноконвертованій валюті.

14) На функціональному рівні регулюванням ЗЕД здійснюють:

- a) Міністерство фінансів України;
- b) Верховна Рада України;
- c) Кабінет Міністрів України;
- d) всі перелічені організації.

15) До недержавних органів регулювання ЗЕД відносять:

- a) Антимонопольний комітет;
- b) Торгово-промислова палата;
- c) виконавчі органи народних депутатів;
- d) територіальні підрозділи органів державного управління.

Приклади кейсів:

Кейс «Вихід підприємства на міжнародний ринок»

Як відомо, зовнішньоекономічна діяльність – це комплекс дій, який супроводжує будь-які експортно-імпорتنі операції, тобто торгівлю з іноземними компаніями (нерезидентами).

Ведення ЗЕД вимагає знання місцевих регулюючих законів і міжнародного права, специфіки митного оформлення та міжнародних вантажних перевезень. За умови грамотного підходу до цих та інших аспектів, бізнес зможе набрати нову висоту.

1. Початковий етап виходу на іноземний ринок.

Щоб відкрити для себе можливості зовнішньоекономічної діяльності, компанії необхідно зробити кілька базових кроків:

- закріпити за собою право займатися зовнішньоекономічною діяльністю: внесіть до статуту підприємства новий вид діяльності «зовнішньоекономічний». Робиться це через єдиний державний реєстр в Державній реєстраційній службі України;
- обрати і додати нові КВЕДи;
- відкрити валютні рахунки в банку;
- стати на облік в митниці: отримати Виписку з Реєстру осіб, які здійснюють операції з товарами;
- у валютному відділі податкової інспекції задекларувати наявність або відсутність за кордоном валютних цінностей та отримати відповідну довідку.

2. Основні правила митного оформлення.

Митне оформлення – один з важливих і відповідальних етапів в процесі зовнішньоекономічної діяльності: саме він впливає на кінцевий прибуток від зовнішньоекономічних операцій.

Митна вартість товару може значно різнитися з ціною, вказаною в договорі між суб'єктами зовнішньоекономічної діяльності.

Справа в тому, що співробітники митниці визначають ціну товару, керуючись власною інформаційною базою, формування якої відбувається в процесі накопичення даних про митні операції, здійснені в минулому.

Таким чином, ви можете опинитися перед вибором: або йти в збиток (тобто погоджуватися з митною вартістю), або оскаржувати її (що, в свою чергу, загрожує тривалими розглядами і додатковими витратами на простій транспорту).

Щоб уникнути обох негативних сценаріїв, слід заздалегідь підготувати документи, що підтверджують доцільність вартості, зазначеної в інвойсі.

3. Комунікація з державними органами.

Щоб займатися імпортно-експортними операціями, компанія повинна отримати дозвіл не лише від митниці, а й від низки інших держінстанцій:

- СЕС;
- Ветеринарна служба;

- Екологічний контроль і т.п.;
- СБУ.

Дозвільні документи видаються на основі коду ТН ЗЕД (товарної номенклатури) – заковою назви товару, створеного для спрощення зовнішньоекономічних операцій.

При цьому не варто забувати про податкові зобов'язання, виконання яких також супроводжується оформленням ряду важливих паперів.

4. Організація зовнішньоекономічної діяльності з залученням аутсорсингу.

Ведення ЗЕД дійсно вимагає великих витрат сил і часу, але головне – професійного досвіду. Раніше єдине рішення полягало в наймі додаткових штатних фахівців або навіть створені цілого відділу. Звичайно, це складно. Сьогодні процес значно спростився за рахунок появи на ринку аутсорсингових компаній, що надають повний комплекс послуг із супроводу ЗЕД.

Аутсорсинг зовнішньоекономічної діяльності (ЗЕД) – це передача профільних функцій професійній компанії, яка здатна виконати завдання набагато швидше, дешевше, краще, не витрачаючи час на організацію самого процесу.

Термін походить від англійського «outside resource using» – використання зовнішніх ресурсів. Він був введений в світову практику в 1989 році, а вже в 1997 році дослідження показали, що більше половини промислових підприємств передали на зовнішнє обслуговування хоча б один зі своїх напрямків.

Тому довірити роботу команді професіоналів, не наймаючи їх в штат (а, значить, не виділяючи офісного простору, не обтяжуючи себе податками і витратами на навчання) – найкраще рішення для амбітної компанії, яка прагне завоювати іноземний ринок.

Завдання:

1. Оберіть українське підприємство і складіть для нього план виходу на іноземний ринок:
 - розгляньте галузь і специфіку діяльності обраного підприємства;
 - здійсніть аналіз основних показників ефективності господарювання підприємства і його готовність до виходу на зовнішній ринок;
 - на основі аналізу ринку оберіть товари, з якими дане підприємство буде виходити на іноземний ринок;
 - складіть перелік дозвільних документів та договорів, які підприємство має отримати;
 - проведіть основні розрахунки цін та рентабельності від здійснення зовнішньоекономічної діяльності фірми;
 - розробіть рекомендації, які дозволять підвищити рентабельність зовнішньоекономічної діяльності обраної компанії.

6. Політика курсу

Політика щодо відвідування навчальних занять.

Згідно з «Положенням про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ» студенти мають обов'язково бути присутніми на семінарських заняттях. Студент, який пропустив заняття без поважних причин, отримує за кожне пропущення заняття 0 балів.

Політика академічної доброчесності.

Студенти мають дотримуватись правил академічної доброчесності відповідно до «Кодексу академічної доброчесності ІДГУ». Наявність академічного плагіату в студентських роботах є підставою для виставлення негативної оцінки.

7. Підсумковий контроль

Форма підсумкового контролю - екзамен.

Перелік питань для підготовки до екзамену:

1. Зовнішньоекономічна діяльність: сутність, принципи, основні суб'єкти та види.
2. Правове регулювання здійснення зовнішньоекономічної діяльності.
3. Основні риси сучасної зовнішньоекономічної діяльності.
4. Вплив системи зовнішньоекономічної діяльності на економіку країни.
5. Ключові принципи зовнішньоекономічної діяльності на національному та міжнародному рівнях.
6. Управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні країни.
7. Управління зовнішньоекономічною діяльністю на рівні регіону.
8. Недержавні організації, що сприяють здійсненню зовнішньоекономічної діяльності.
9. Митно-тарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
10. Нетарифне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
11. Валютне регулювання зовнішньоекономічної діяльності.
12. Економічні наслідки введення мита.
13. Механізм встановлення офіційного курсу гривні.
14. Процедура захисту прав суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.
15. Фактори впливу на зовнішньоекономічну діяльність вітчизняних підприємств.
16. Застосування режиму сприяння при здійсненні зовнішньоекономічних операцій національними суб'єктами господарювання.
17. Відповідальність підприємств за порушення у сфері зовнішньоекономічної діяльності.
18. Основні причини, які спонукають підприємства займатися зовнішньоекономічною діяльністю.
19. Фактори, які позитивно і негативно впливають на здійснення зовнішньоекономічної діяльності національними підприємствами.
20. Сутність митного контролю.
21. Визначення митної вартості товарів.
22. Порядок митного оформлення товарів та транспортних засобів.
23. Сутність та регулювання міжнародних перевезень.
24. Особливості міжнародних перевезень різними видами транспорту.
25. Сутність страхування у зовнішньоекономічній діяльності.
26. Показники ефективності імпорту та фактори, які на них впливають.
27. Чинники, які формують собівартість та загальну величину витрат з імпортованих товарів.
28. Сутність ефективності зовнішньоекономічних операцій.
29. Економічна ефективність зовнішньоекономічних угод.
30. Інститути, які регулюють ЗЕД в Україні.

8. Критерії оцінювання результатів навчання

Шкала та схема формування підсумкової оцінки

Результати навчання з освітніх компонентів оцінюються за 100-бальною шкалою (від 1 до 100) з переведенням в оцінку за традиційною шкалою «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно». Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою згідно табл. 1.

Таблиця 1.

Переведення підсумкового балу за 100-бальною шкалою оцінювання в підсумкову оцінку за традиційною шкалою

Підсумковий бал	Оцінка за традиційною шкалою
90-100	відмінно
89-70	добре
51-69	задовільно
1-50	незадовільно

Загальна оцінка за курс виставляється за результатами поточного та підсумкового контролю згідно табл. 2.

Таблиця 2.

Формування загальної оцінки за курс

Максимальна кількість балів	50 балів (поточний контроль) – середньозважений бал оцінок за відповіді на семінарських заняттях та виконання індивідуальних завдань, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,5	50 балів (підсумковий контроль) середньозважений бал оцінок за теоретичні питання та/або практичні завдання, який переводиться у 100-бальну шкалу з ваговим коефіцієнтом 0,5
Мінімальний пороговий рівень	26 балів (поточний контроль)	25 балів (підсумковий контроль)

Критерії оцінювання під час поточного контролю

Під час поточного контролю оцінюються відповіді студента на семінарських заняттях, а також результати самостійної та індивідуальної роботи. Нарахування балів за поточний контроль відбувається відповідно до «Положення про порядок оцінювання рівня навчальних досягнень студентів в умовах ЄКТС в ІДГУ».

Оцінювання роботи на семінарських заняттях, індивідуальної та самостійної роботи здійснюється за шкалою від «0» до «5». Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських заняттях приведені у табл. 3.

Таблиця 3.

Критерії оцінювання навчальних досягнень здобувачів вищої освіти на семінарських (практичних) і лабораторних заняттях

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Оцінюється робота студента, який у повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно, самостійно й аргументовано його викладає, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову та додаткову літературу, вільно послуговується науковою термінологією, розв'язує задачі стандартним або оригінальним способом, наводить аргументи на підтвердження власних думок, здійснює аналіз та робить висновки.
4 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає, в основному розкриває зміст теоретичних запитань та практичних завдань, використовуючи при цьому обов'язкову літературу, розв'язує задачі стандартним способом, послуговується науковою термінологією. Але при висвітленні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі неістотні неточності та незначні помилки.
3 бали	Оцінюється робота студента, який відтворює значну частину навчального матеріалу, висвітлює його основний зміст, виявляє елементарні знання окремих положень, записує основні формули, рівняння, закони. Однак не здатний до глибокого, всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, не користується необхідною літературою, допускає істотні неточності та помилки.
2 бали	Оцінюється робота студента, який достатньо не володіє

	навчальним матеріалом, однак фрагментарно, поверхово (без аргументації й обґрунтування) викладає окремі питання навчальної дисципліни, не розкриває зміст теоретичних питань і практичних завдань.
1 бал	Оцінюється робота студента, який не в змозі викласти зміст більшості питань теми та курсу, володіє навчальним матеріалом на рівні розпізнавання явищ, допускає істотні помилки, відповідає на запитання, що потребують однослівної відповіді.
0 балів	Оцінюється робота студента, який не володіє навчальним матеріалом та не в змозі його висвітлити, не розуміє змісту теоретичних питань та практичних завдань.

Критерії оцінювання розв'язання задач представлено у табл. 4.

Таблиця 4.

Критерії оцінювання розв'язання задач

Оцінка	Критерії оцінювання навчальних досягнень
5 балів	Розв'язання задачі є абсолютно вірним. Студент володіє знаннями методики здійснення розрахунків, вміє нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.
4 бали	Задача розв'язана вірно, але обґрунтування висновків є недостатнім
3 бали	Задача розв'язана вірно, але немає висновків та хід розв'язання задачі (вправи, ситуації) не подано.
2 бали	При розв'язанні задачі виявлені неточності, помилки в розрахунках.
1 бал	Практичне завдання розв'язане невірно.
0 балів	Не було спроби розв'язати задачу.

Здобувач вищої освіти має бути оцінений не менш як з 70% семінарських занять, передбачених навчальним планом. У випадку, якщо здобувач вищої освіти не був оцінений з відповідної кількості занять, він отримує 0 балів за кожне заняття, з якого мав бути оцінений. При цьому здобувачу вищої освіти може бути зараховано виконання індивідуальних завдань за певне заняття якщо він не був оцінений за результатами проведення семінарського заняття.

Основними видами індивідуальних завдань є: підготовка доповідей, рефератів; розв'язування задач, вирішення ситуаційних завдань тощо.

Оцінювання доповіді (реферату) здійснюється за такими критеріями: самостійність та оригінальність дослідження, виконання поставлених автором завдань, здатність здійснювати узагальнення на основі опрацювання теоретичного матеріалу та відсутність помилок при оформленні цитування й посилань на джерела, якісна презентація результатів власного дослідження.

Критеріями розв'язання задач (ситуацій) знання методики здійснення розрахунків, вміння нестандартно підходити до розв'язання задач (вирішення ситуацій) та робити обґрунтовані висновки.

Індивідуальне завдання є обов'язковим для виконання. Разом з тим здобувач освіти може запропонувати свою тему доповіді (реферату) у відповідності до особистих науково-дослідних інтересів та погодити її з викладачем. Окрім цього у якості виконання індивідуального завдання здобувачу вищої освіти може бути зараховано проходження онлайн-курсів (у відповідності до змісту навчальної дисципліни) на платформах EdEra, Coursera, Prometheus та інших. Зарахування відбувається за наявності сертифікату про успішне проходження курсу.

Критерії оцінювання під час підсумкового контролю

Семестрові екзамени в усній проводять за білетами. Екзаменаційний білет містить два теоретичних питання і одну задачу. Критерії оцінювання теоретичних та практичних завдань, які входять до підсумкового контролю, наведено у табл. 3-4.

Результат екзаменаційного контролю визначається як середнє арифметичне оцінок (середньозважений бал) студента, що він отримав за кожне з питань (завдань) екзаменаційного білета. Цей бал переводиться за 100-бальною шкалою, а визначений показник множиться на ваговий коефіцієнт 0,5 та округлюється до цілого. Якщо здобувач вищої освіти отримав недостатню кількість балів з поточного контролю (менше 26 балів), він не допускається до складання семестрового екзамену, а у відомості обліку успішності виставляється оцінка «незадовільно».

У разі, якщо здобувач вищої освіти за екзамен отримав середньозважений бал менше, ніж 2,75, то він вважається таким, що не склав екзамен. У графі «підсумковий контроль» виставляється 0 балів.

Здобувачі, які не з'явилися на контрольні заходи, вважаються такими, що одержали незадовільну оцінку (0 балів за 100-бальною шкалою).

Критерії оцінювання при організації освітнього процесу із застосуванням технологій дистанційного навчання

У разі проведення освітнього процесу у дистанційному режимі, дистанційна комунікація учасників освітнього процесу під час синхронного режиму навчання може здійснюватися через онлайн-платформи проведення відео конференцій Google Meet або Zoom.

Поточний контроль результатів навчання здобувачів вищої освіти здійснюється під час проведення дистанційних занять, а також шляхом оцінювання самостійних індивідуальних і групових завдань, що виконуються здобувачами освіти в електронній формі та надсилаються до системи підтримки дистанційного навчання (LMS Moodle або Google Classroom).

Підсумковий екзаменаційний контроль під час дистанційного формату навчання проводиться у комбінованій формі у синхронному режимі у формі співбесіди. Під час співбесіди студенту пропонується надати відповідь на три питання та розв'язати одне практичне завдання. Орієнтовний перелік питань до співбесіди наводиться у електронному курсі дисципліни, що розміщено на платформах LMS Moodle або Google Classroom. Прикладами практичних завдань можуть слугувати подані у силабусі типові завдання для розв'язання на семінарських (практичних, лабораторних заняттях) та самостійної роботи. З метою дотримання принципів академічної доброчесності та прозорості під час визначення певних питань та завдань у ході співбесіди застосовується ІТ технології, зокрема, генератор випадкових чисел (<https://generator-online.com/numbers>).

Під час співбесіди здобувач вищої освіти має надати відповіді на поставлені питання та пояснити розв'язання практичного завдання, які обираються рандомно охоплюють різну тематику навчальної дисципліни й спрямовані на оцінювання запланованих результатів навчання.

Підсумковий бал за екзаменаційну відповідь здобувача вищої освіти є середнім арифметичним оцінок за кожне питання (завдання), переведеним за 100-бальною шкалою з коефіцієнтом 0,5.

Викладач

(підпис)

Сорока Л.М.
(ПІБ)

Затверджено на засіданні кафедри управління підприємницькою та туристичною діяльністю протокол № 1 від «1» вересня 2022 р.

Завідувач кафедри

(підпис)

Метіль Т.К.
(ПІБ)